

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος *Πρωταγόρας* (322A - 322D)

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν ζῶων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ ἐπεχείρει βωμούς τε ἰδρῦεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν· ἔπειτα φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκήσεις καὶ ἐσθῆτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνὰς καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς ἠὔρετο. Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι ᾤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῆ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφὴν ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής –πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὐπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική– ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δείσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, Ἑρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. Ἐρωτᾷ οὖν Ἑρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις· "Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; Νενέμηνται δὲ ὧδε· εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἱκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὲ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντα νείμω;" "Ἐπὶ πάντα," ἔφη ὁ Ζεὺς, "καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις,

εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θεὸς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως."

A. Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το τμήμα: "**Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος ... σκεδαννύμενοι διεφθείροντο**".

Μονάδες 10

B.1. Με βάση το κείμενο πώς διαρθρώνονται τα στάδια εξέλιξης του πολιτισμού;

Μονάδες 15

B.2. "**Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας**":

Πώς σχετίζεται η παραπάνω φράση του Πρωταγόρα με το δώρο της φωτιάς του Προμηθέα;

Μονάδες 15

B.3. Πώς χρησιμοποιεί το μύθο ως φιλοσοφική μέθοδο ο Πρωταγόρας και πώς ο Πλάτωνας;

Μονάδες 10

B.4. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε στο τετράδιό σας μία λέξη του κειμένου ετυμολογικά συγγενή:

σχέση, κατοικία, διασκέδαση, εκπομπή, δεισιδαιμονία.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλουτάρχου Ἀλκιβιάδης (35)

Αὐτὸς μὲν οὖν ἐκεῖνος ἦν εἶχε διάνοιαν περὶ τῆς τυραννίδος ἄδηλόν ἐστιν· οἱ δὲ δυνατώτατοι τῶν πολιτῶν φοβηθέντες ἐσπούδασαν αὐτὸν ἐκπλεῦσαι τὴν ταχίστην, τά τ' ἄλλα ψηφισάμενοι καὶ συνάρχοντας οὓς ἐκεῖνος ἠθέλησεν. Ἐκπλεύσας δὲ ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ καὶ προσβαλὼν Ἄνδρω,

μάχη μὲν ἐκράτησεν αὐτῶν καὶ Λακεδαιμονίων ὅσοι παρῆσαν, οὐχ εἶλε δὲ τὴν πόλιν, ἀλλὰ τοῦτο τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων πρῶτον ὑπῆρξε κατ' αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς. Ἔοικε δ', εἴ τις ἄλλος, ὑπὸ τῆς αὐτοῦ δόξης καταλυθῆναι καὶ Ἀλκιβιάδης.

σπουδάξω = επιδιώκω με ζήλο

Γ.1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

Γ.2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

εἶχε:	γ' ενικό πρόσωπο οριστικής αορίστου β' της ίδιας φωνής.
ἐστίν:	μετοχή μέλλοντα αρσενικού γένους στην ονομαστική ενικού.
τῶν πολιτῶν:	γενική ενικού.
φοβηθέντες:	δοτική πληθυντικού του ίδιου γένους.
ἐκπλεῦσαι:	α' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της ίδιας φωνής.
ταχίστην:	ονομαστική ενικού στο θετικό βαθμό του αρσενικού γένους.
οὔς:	αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος.
τοῦτο:	γενική ενικού στο θηλυκό γένος.
ἐγκλημάτων:	δοτική πληθυντικού.
καταλυθῆναι:	απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 10

Γ.3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τα παρακάτω:

τῶν πολιτῶν, ἐκπλεῦσαι, προσβαλῶν, Λακεδαιμονίων, πρῶτον, κατ' αὐτοῦ, Ἀλκιβιάδης.

Μονάδες 7

Γ.3.β. *ἠθέλησεν, παρήσαν, εἶλε:*

Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παραπάνω ρήματα και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις ερωτήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και το φωτοαντίγραφο.
3. Να μεταφράσετε ό,τι σας ζητείται από το διδαγμένο κείμενο και ολόκληρο το αδίδακτο.
4. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
5. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.

ΤΥΧΗι ΑΓΑΘΗι

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ